

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci **žalobce: P. Č.**, proti **žalované: Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 16, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 9. 2014, č. j. 2665/14, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 2. 2015, č. j. 5 A 204/2014 - 17,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 2. 2015, č. j. 5 A 204/2014 - 17, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) shora označené usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), jímž mu nebylo přiznáno osvobození od soudních poplatků.

[2] Městský soud v napadeném usnesení konstatoval, že stěžovatel se svou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí, jímž žalovaná zastavila řízení o jeho žádosti o určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby. Žádost byla podána u žalované dne 28. 12. 2011 a právní služba se měla týkat zastoupení v řízení před Ústavním soudem v řízení o ústavní stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ve věci sp. zn. 8 Co 1149/10. Žalovaná však zjistila, že tato věc je evidována jako skončená od 20. 10. 2010, ústavní stížnost tedy bylo možno podat nejpozději do 20. 12. 2010 a požadovaná právní služba je bezpředmětná. Městský soud na základě těchto skutečností dospěl k závěru, že žaloba proti rozhodnutí žalované nemůže být úspěšná a tento procesní neúspěch je zjevný, proto žalobci nepřiznal osvobození od soudních poplatků.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Stěžovatel ve své kasační stížnosti namítl, že portál *infoSoud*, z něhož vycházela žalovaná, není veřejným registrem a navíc tento portál běžně informuje o skončení řízení, ač proces pokračuje po kasaci rozsudku nebo usnesení (stěžovatel v dané souvislosti poukázal na šest řízení určených dle spisových značek). Právní pomoc se neměla týkat pouze řízení ve věci sp. zn. 8 Co 1149/10 a tato pomoc může navíc spočívat v podání ústavní stížnosti na ochranu proti nečinnosti, byť ve skončeném řízení. Stěžovatel navrhl, aby napadené usnesení městského soudu bylo zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

[4] Ostatní tvrzení uplatněná v kasační stížnosti dílem nepředstavují kasační námitky a dílem se vztahují k jinému řízení před městským soudem.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Důvod kasační stížnosti odpovídá důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Zdejší soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zároveň zkoumal, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[6] V nynější věci zdejší soud netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost a povinném zastoupení advokátem. Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je rozhodnutí, jímž byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení, znamenalo jen další řetězení téhož problému, a vedlo by k popření cíle, jenž účastník podáním žádosti sledoval, a k popření vlastního smyslu řízení o kasační stížnosti, v němž má být zkoumán závěr o tom, zda účastník měl být od soudních poplatků osvobozen či nikoliv (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37; všechna zde citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

[7] Městský soud stěžovateli nepřiznal osvobození od soudních poplatků z důvodu, že jeho žalobu vyhodnotil jako návrh, který zjevně nemůže být úspěšný, což dle § 36 odst. 3 s. ř. s. brání tomu, aby žádosti o osvobození bylo vyhověno.

[8] Pojem zjevně neúspěšný návrh ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s. není v soudním řádu správním blíže upřesněn, proto Nejvyšší správní soud vymezil ve své judikatuře některé případy, kdy je obsah tohoto pojmu naplněn (viz např. rozsudky ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 102/2007 - 72, či ze dne 29. 6. 2011, č. j. 1 As 51/2011 - 135). Obecně lze říci, že zjevná neúspěšnost návrhu by měla být zjiřitelná bez pochyb, měla by být nesporná

pokračování

a naprosto jednoznačná bez toho, aby bylo nutné provést dokazování (blíže viz např. rozsudek ze dne 24. 3. 2006, č. j. 4 Ads 19/2005 - 105, publ. pod č. 909/2006 Sb. NSS). Tyto podmínky jsou splněny např. tehdy, pokud skutečnost, že žaloba byla podána před vyčerpáním řádných opravných prostředků, byla bez dalšího zjevná již při jejím podání a nebyla závislá na předběžném posouzení povahy návrhu či jakémkoliv dokazování (blíže viz rozsudek ze dne 27. 4. 2012, č. j. 7 As 54/2012 - 12).

[9] Zjevnou neúspěšnost žaloby městský soud spatřoval v tom, že žalovaná z portálu Ministerstva spravedlnosti *infoSoud* zjistila, že řízení před Krajským soudem v Českých Budějovicích, ve vztahu k němuž chtěl stěžovatel podat ústavní stížnost, pro kterou požadoval bezplatnou právní pomoc, bylo skončeno dne 20. 10. 2010. Městský soud pak konstatoval, že lhůta k podání ústavní stížnosti vypršela ještě před tím, než stěžovatel podal k žalované žádost o určení advokáta k poskytnutí bezplatné služby.

[10] Nejvyšší správní soud konstatuje, že již v žalobě stěžovatel zpochybňoval správnost údajů na portálu *infoSoud*, z něhož vycházela žalovaná. Z předloženého soudního a správního spisu vyplývá, že jiný zdroj informací o řízení před Krajským soudem v Českých Budějovicích ve věci sp. zn. 8 Co 1149/10 než portál *infoSoud* městský soud ani žalovaná neměly k dispozici. Lze přitom uvést, že samotný portál *infoSoud* obsahuje upozornění, že zobrazovaná data mají pouze informativní charakter.

[11] Za situace, kdy stěžovatel v žalobě zpochybňoval správnost údajů na portálu *infoSoud*, jehož obsah má pouze informativní charakter, nelze zjevnou neúspěšnost žaloby opírat výhradně o obsah tohoto portálu. S odvoláním na judikaturu citovanou v bodě [8] shora totiž nelze konstatovat, že šlo o údaj, o němž by v dané věci nebylo bez dalšího prověřování pochyb, a že by tak šlo o jednoznačný a nesporný podklad, na němž by se dal vystavět závěr o zjevné nedůvodnosti žaloby.

[12] Navíc stěžovatel ve své žádosti adresované žalované zmiňoval kromě řízení před Krajským soudem v Českých Budějovicích ve věci sp. zn. 8 Co 1149/10, k němuž žalovaná i městský soud čerpaly informace z portálu *infoSoud*, ještě sp. zn. Spr 1339/11, k níž se žalovaná ani městský soud vůbec nevyjádřily. I tato okolnost, na kterou bylo již v žalobě poukázáno, tak relativizuje závěr o zjevné nedůvodnosti žaloby.

[13] Co bylo předmětem řízení před Krajským soudem v Českých Budějovicích vedeného pod sp. zn. 8 Co 1149/10 a čeho se týkala sp. zn. Spr 1339/11, a v návaznosti na to, jakým způsobem se tyto věci dotýkaly stěžovatele, nebylo možno z předloženého správního spisu žalované ani soudního spisu městského soudu zjistit.

[14] Nejvyšší správní soud tak konstatuje, že ty důvody, které označil městský soud, v nynější věci dostatečně neodůvodňují jeho závěr o zjevné neúspěšnosti žaloby. Věc tak bylo nutno vrátit městskému soudu k dalšímu řízení, v němž bude třeba stěžovatelu žádost znovu posoudit.

[15] Městský soud ve svém usnesení uvedl, že nepochybuje o tom, že stěžovatel je nemajetný. Aniž by Nejvyšší správní soud chtěl následujícím městský soud jakkoli zavazovat, lze poznamenat, že pro případ, že by zde městský soud neshledal jiný důvod,

který by svědčil o zjevné nedůvodnosti žaloby či zneužití práva, je na základě § 36 odst. 3 s. ř. s. možno zvažovat, zda jsou u stěžovatele dány podmínky pro plné osvobození od soudních poplatků, což je výjimečný institut, nebo zda jsou dány podmínky jen pro částečné osvobození. Nejvyšší správní soud již ostatně v minulosti aproboval usnesení městského soudu, jimiž bylo nynějšímu stěžovateli přiznáno jen částečné osvobození s tím, že od určité symbolické části soudního poplatku osvobozen nebyl (srov. např. rozsudky ze dne 5. 12. 2014, č. j. 2 As 183/2014 - 14; ze dne 12. 2. 2015, č. j. 4 As 11/2015 - 20; a ze dne 19. 2. 2015, č. j. 4 As 17/2015 - 22).

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, proto napadené usnesení dle § 110 odst. 1, věty první, s. ř. s. zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. března 2015

JUDr. Radan Malík
předseda senátu